

Asia: VN/2287/2020

Lausuntopyyntö työryhmän ehdotuksesta arkkitehtuuripoliittiseksi ohjelmaksi

Työryhmän ehdotus Kohti kestävää arkkitehtuuria

Yleisiä kommentteja työryhmän ehdotuksesta

Opetus- ja kulttuuriministeriölle

15.3.2021

Lausunto ehdotuksesta uudeksi arkkitehtuuripoliittiseksi ohjelmaksi

Opetus- ja kulttuuriministeriö (OKM) on pyytänyt lausuntoa OKM:n ja Ympäristöministeriön Kohti kestävää arkkitehtuuria –Ehdotus uudeksi arkkitehtuuripoliittiseksi ohjelmaksi (Apoli2020) - julkaisussa mainituista ehdotuksista.

Apoli2020:n tavoitteilla ja toimenpiteillä pyritään vahvistamaan rakennettuun ympäristöön vaikuttavien toimijoiden keskinäistä yhteistyötä. Kaikkien rakentamisprosessien osapuolten yhteistyötä tarvitaan luomaan Suomeen rakennuskulttuuria, joka vahvistaa taloutta kestävästi, tarjoaa ratkaisuja kansainvälisiin kysymyksiin ja antaa mahdollisuuksia jokaiselle ihmiselle elää hyvässä ja miellyttävässä ympäristössä.

Säätiöt ja rahastot ry kiittää saamastaan lausuntopyynnöstä ja esittää kunnioittaen seuraavaa:

Säätiöt ja rahastot ry pitää tärkeänä, että Suomessa pyritään tukemaan rakennuskulttuurin kehittämistä kestävin ratkaisuin ja antaen samalla mahdollisuuksia jokaiselle ihmiselle elää hyvässä ja miellyttävässä ympäristössä.

Julkaisussa ehdotetaan muun muassa, että arkkitehtuurin ja kulttuuriympäristön arvostusta kasvatetaan tarjoamalla rakennusten omistajille tietoa ja kehittämällä taloudellisia kannustimia, jotta omistajat huolehtisivat rakennuksistaan mahdollisimman hyvin. Kannustin voi olla esimerkiksi yksityisten ihmisten kulttuuriperintöä omistaville säätiöille tekemien lahjoitusten veroseuraamuksettomuus.

Tuemme yllä mainittua ehdotusta ja haluamme muistuttaa siitä, että selvityshenkilö Antti Huntus on OKM:n julkaisussa ”Uusi rahasto vahvistamaan julkisen ja yksityisen kulttuurirahoituksen vuoropuhelua” (Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2020:15) ehdottanut, että myös Suomessa kokeiltaisiin ns. sivistysvähennystä eli verovähennysoikeutta yksityishenkilön säätiöille tekemille lahjoituksille.

Säätiöt ja rahastot ry:n ehdotuksen mukaan muutos tehtäisiin toimivimmin lisäyksellä tuloverolain (TVL) 98 a §:ään. Nykyisin samaisen pykälän mukaan luonnollinen henkilö ja kuolinpesä saa vähentää puhtaasta ansiotulostaan vähintään 850 euron ja enintään 500 000 euron suuruisen rahalahjoituksen yliopistolle.

Pykälään lisättäisiin maininta, että luonnollinen henkilö voi tehdä vähennyksen verotuksessaan myös lahjoituksesta yleishyödylliselle yhteisölle. Lahjoitusvähennyksen voisi näin tehdä myös lahjoituksista, jotka tehdään TVL 57 §:n mukaisen nimeämispäätöksen saaneille yhdistyksille, laitoksille ja säätiöille, joiden varsinaisena tarkoituksena on suomalaisen kulttuuriperinteen säilyttäminen taikka tieteen tai taiteen tukeminen.

Uusi TVL 98 a § siis olisi: ”Luonnollinen henkilö ja kuolinpesä saa vähentää puhtaasta ansiotulostaan vähintään 850 euron ja enintään 500 000 euron suuruisen rahalahjoituksen, joka on tehty TVL 57 §:ssä tarkoitetulle nimeämispäätöksen saaneelle taholle tai tiedettä tai taidetta edistävään tarkoitukseen Euroopan talousalueella olevalle, julkista rahoitusta saavalle yliopistolle tai korkeakoululle taikka näiden yhteydessä olevalle yliopistorahastolle.”

Ei ole estettä myöskään sille, että lisäkirjauksella yllä mainittuun ehdotukseen lisättäisiin vielä kiinteän omaisuuden lahjoitus verovähennysoikeuden piiriin. Tällainen muutos kannustaisi omistajia yhä herkemmin siirtämään omistuksen sekä huolenpidon kulttuuriperinnön näkökulmasta tärkeistä rakennuksista osaaville tahoille.

On lisäksi huomioitava, että hallitusohjelman verolinjaukset palvelevat kotimaisen arkkitehtuurin ja kulttuuriympäristön arvostusta sekä merkittävien rakennusten omistajuuden edistämisen tavoitteita heikosti: Parhaillaan valtiovarainministeriön asettama työryhmä selvittää, onko mahdollisuus ottaa käyttöön ulkomaisten rahastojen ja muiden osinkoveroista vapautettujen yhteisöjen saamille osingoille 5 prosentin lähdevero sekä kiinteistösijoitusten vero vuoteen 2022 mennessä.

Tämä heikentäisi yleishyödyllisten yhteisöjen kotimaista omistajuutta, luonnollisesti myös arvostettuina ja pitkäjänteisinä kiinteistökokonaisuuksien omistajana.

Säätiöt ja rahastot ry – Stiftelser och fonder rf

Luku I Ilmastonmuutos ja luonnon monimuotoisuus

-

Luku II Yhdenvertaisuus ja osallisuus

-

Luku III Talous ja kansainvälisyys

-

Luku IV Merkitys ja identiteetti

-

Luku V Koulutus ja tutkimus

-

Löfman Martin
Säätiöt ja rahastot ry